

Sławomir Kulesza

Technika cyfrowa

Układy serii CMOS

Wykład dla studentów III roku Informatyki

Wersja 2.1, 25/10/2011

Rodziny układów logicznych

Rodziny układów bipolarnych:

TTL – Transistor-Transistor Logic

ECL – Emiter-Coupled Logic

I²L – Integrated Injection Logic

Rodziny układów unipolarnych:

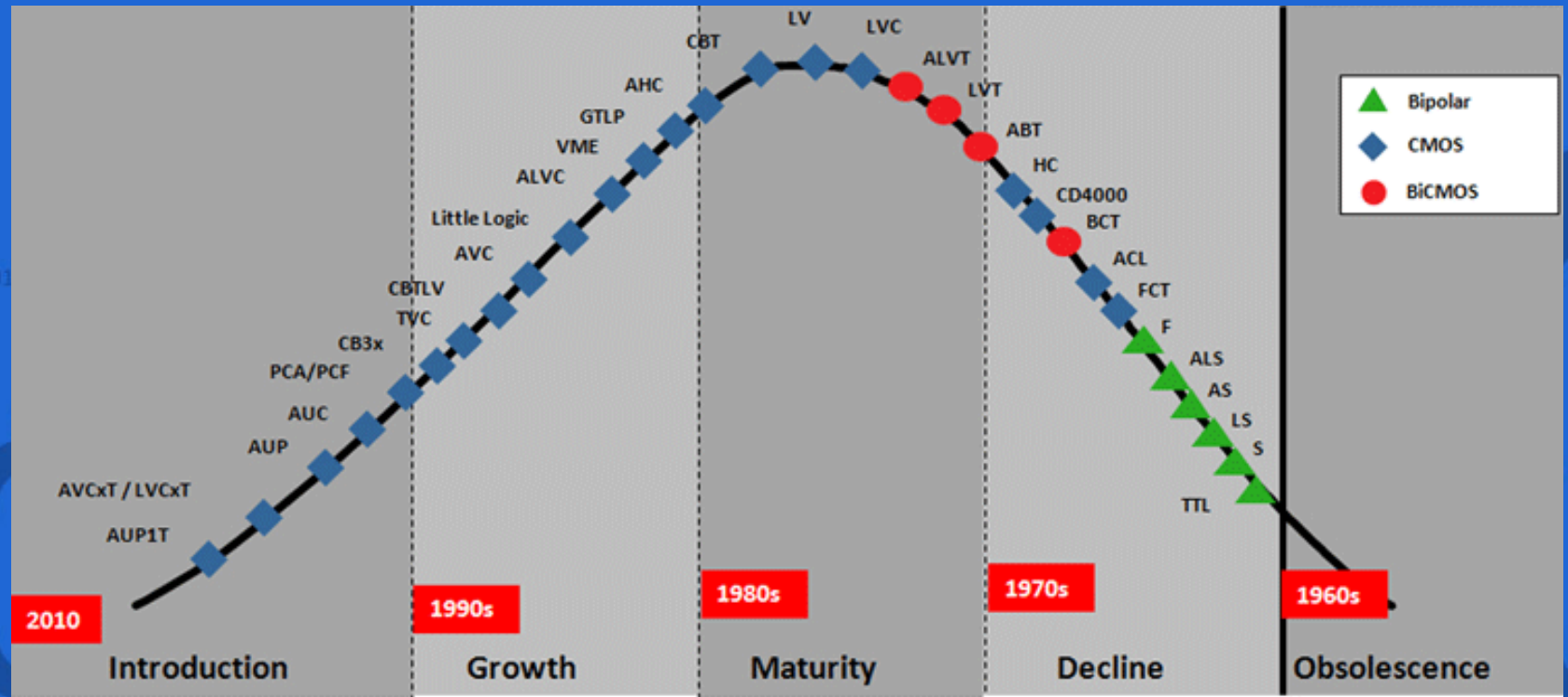
MOS – Metal-Oxide Semiconductor

CMOS – Complementary MOS

CTD – Charge Transfer Device

MESFET – Metal Semiconductor Field
Effect Transistor

Czas życia generacji układów logicznych

Porównanie parametrów układów

ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE PARAMETRÓW GŁÓWNYCH KLAS CYFROWYCH UKŁADÓW SCALONYCH

Tablica 5.1

Klasa lub rodzina Parametr	ECL SSI	TTL SSI	MOS LSI, VLSI	CMOS SSI	I ² L LSI	GaAs MSI
Czas propagacji $t_{p\text{typ}}$ [ns]	0.3 ÷ 2	1.7 ÷ 33	0.2 ÷ 50	3 ÷ 125	7 ÷ 50	0.05 ÷ 0.2
Moc strat na bramkę P_{typ} [mW]	25 ÷ 60	1 ÷ 23	0.1 ÷ 15	1 μ W statyczna, ~ 1 mW przy 1 MHz	4 ÷ 300 μ W	0.1 ÷ 1
Współczynnik dobroci D_{typ} [pJ]	15 ÷ 60	4 ÷ 138	0.2 ÷ 75	10 ⁻² statyczna, 50 ÷ 150° przy 1 MHz	0.2 ÷ 2	0.01 ÷ 0.2
Obciążalność statyczna wyjściowa N_{max}	60 ÷ 90	10	> 20	50	1 ÷ 10	
Margines zakłóceń M_{typ} [V]	~ 0.2	1	0.7 ÷ 1.5	0.45 U_{DD}	0.45 U_{DD}	
Impedancja wyjściowa [Ω]	6 ÷ 10	10	0.5 ÷ 10k	800		
Częstotliwość zegarowa f_{max} [MHz]	150 ÷ 1200	3 ÷ 150	2 ÷ 30	5 ÷ 150	1 ÷ 20	1 ÷ 10 GHz
Zasilanie [V]	-5.2 ± 10%	5 ± 10%	Jedno do trzech napięć w zakresie -15 V ... +15 V typowo tylko +5 V (NMOS)			
Asortyment	średni	bardzo duży	duży	duży	mały	mały

CMOS vs. TTL

PORÓWNANIE PARAMETRÓW UKŁADÓW TTL I CMOS
(WARTOŚCI TYPOWE PRZY $U_{CC} = 5V$, $C_L = 50pF$ i $T_a = +25^\circ C$)

Tablica 7.4

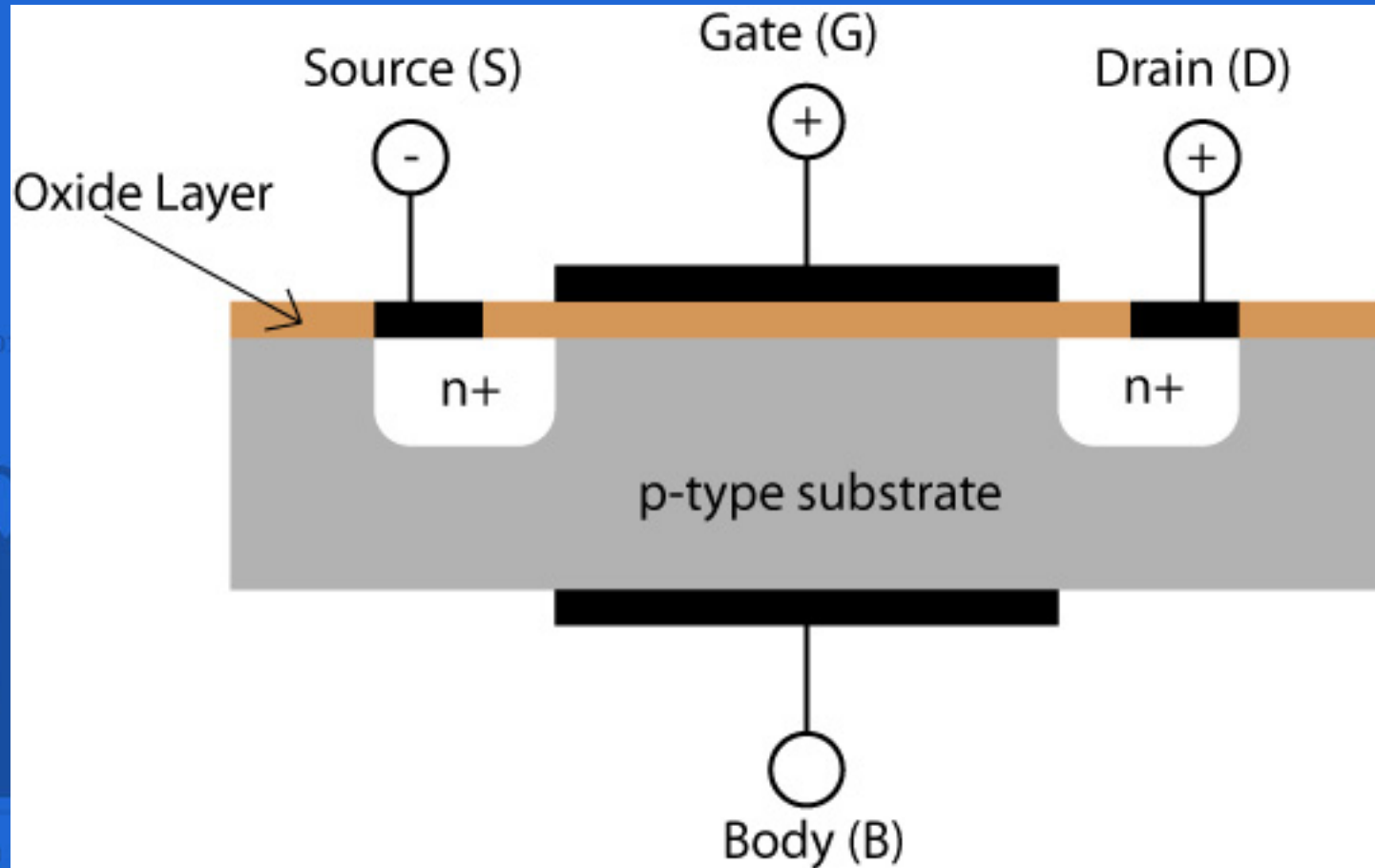
Rodzina Parametr	TTL			CMOS			
	LS	ALS	F	4000B	HC	AHC	AC FACT
Napięcie zasilające U_{CC} (V)	$5 \pm 5\%$	$5 \pm 10\%$	$5 \pm 5\%$	3–18	2–6	2–5.5	2–6
Moc strat na bramkę w stanie statycznym P_{typ} (mW)	2	1	5.5	0.001	0.0025	0.0025	0.0025
Czas propagacji $t_{p_{typ}}$ (ns) przy $C_L = 50$ pF	9	5	3.5	125	8	5.2	5.5
Maksymalna częstotliwość pracy f_{max} (MHz)	33	50	150	4	50	115	160
Prądy wyjściowe (mA): — $I_{OH_{max}}$ przy $U_{OH_{min}}$	0.4	0.4	1	2.1 mA przy 2.5V	4 mA przy 4.5V	8 mA przy 4.5V	24 mA przy 3.8V
$I_{OL_{max}}$ przy $U_{OL_{max}}$	8	8	20	0.44 mA przy 0.4V	4 mA przy 0.4V	8 mA przy 0.4V	24 mA przy 0.4V
Prądy wejściowe (μA): $I_{IH_{max}}$	20	20	20	0.1	1	1	1
$I_{IL_{max}}$	400	200	600	0.1	1	1	1
Margines zakłóceń M_{min} (V)	0.3	0.4	0.3	$0.3 U_{CC}$	0.28 U_{CC} czyli 1.25V przy $U_{CC} = 4.5V$ oraz 1.4V przy $U_{CC} = 5.0V$		

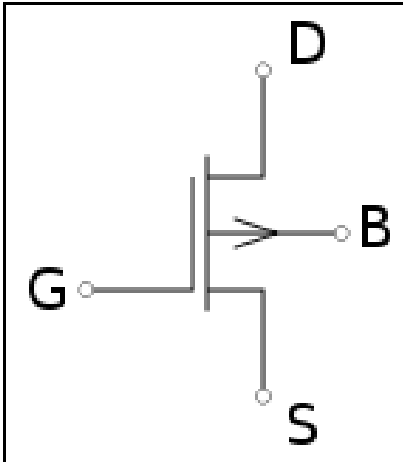
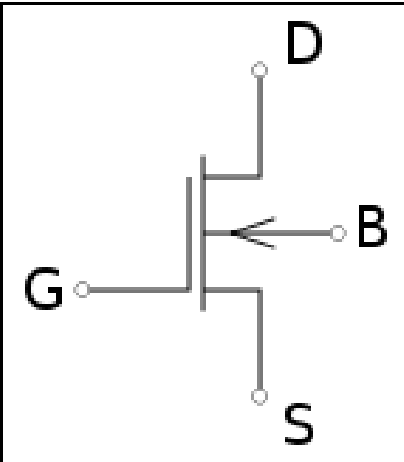
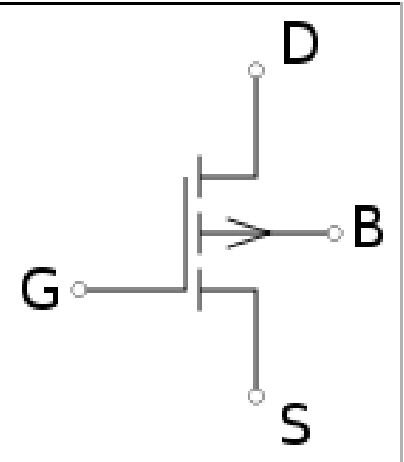
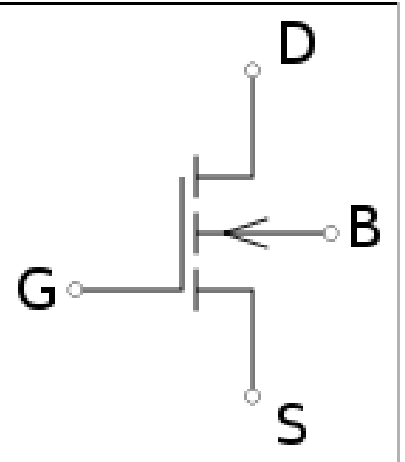
Parametry nominalne układów CMOS

Parametry	Rodzina		
	LV	LVC	ALVC
Napięcie zasilające U_{CC} [V]	2 – 5,5	1,2 – 3,6	1,2 – 3,6
Czas propagacji $t_{p\text{typ}}$ [ns] przy $C_L = 50$ pF	9	6,5	3
Maksymalna częstotliwość pracy f_{max} [MHz]	70	150	300
Prąd wyjściowy [mA]: $I_{OL\text{max}}$ ($I_{OH\text{max}}$)	8 (8)	24 (24)	24 (24)
Technologia [μm]	2	0,8	0,6
Temperatura pracy [$^{\circ}\text{C}$]	-40 ÷ +125	-40 ÷ +85	-40 ÷ +85

Tranzystor MOSFET

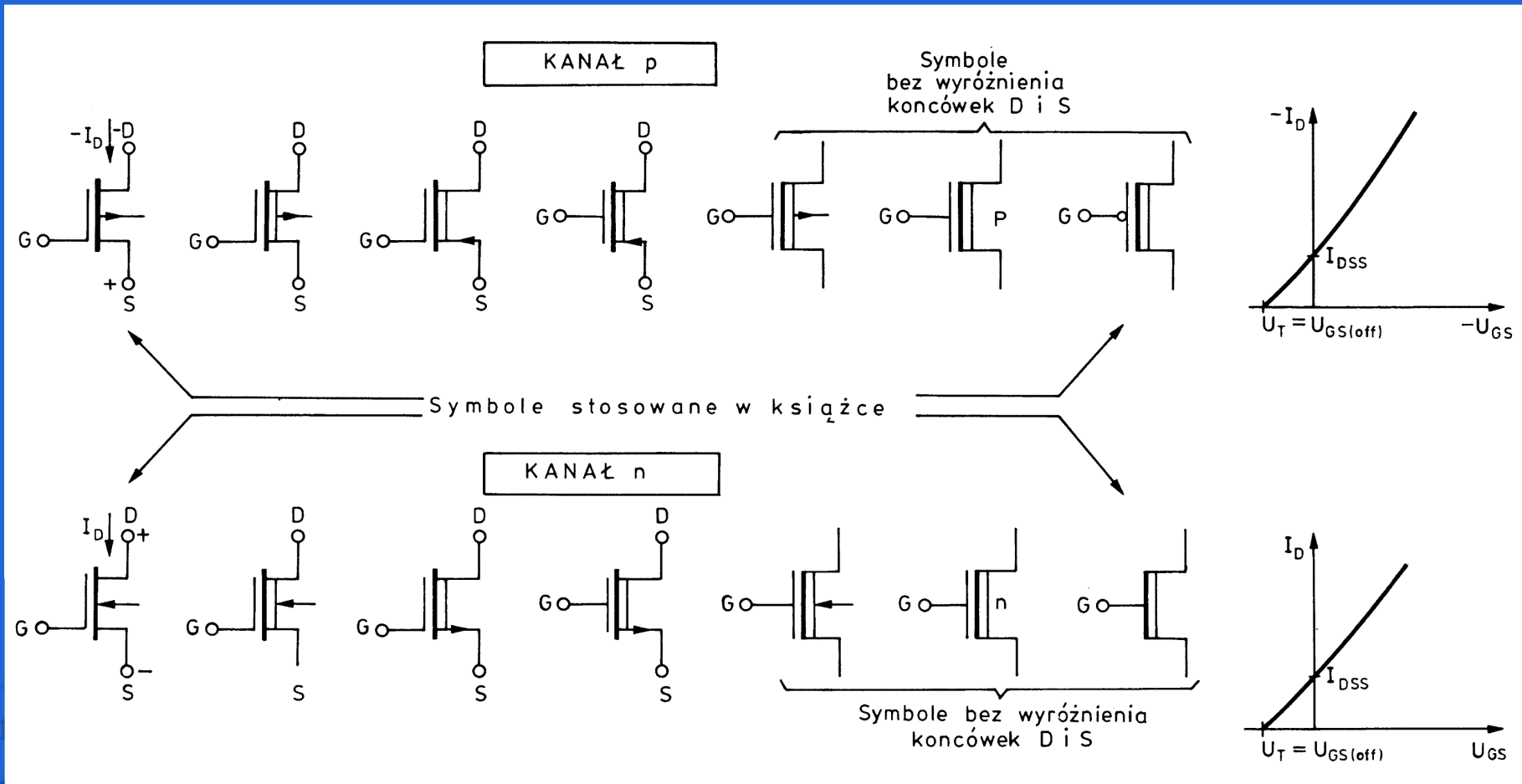

Tranzystor MOSFET

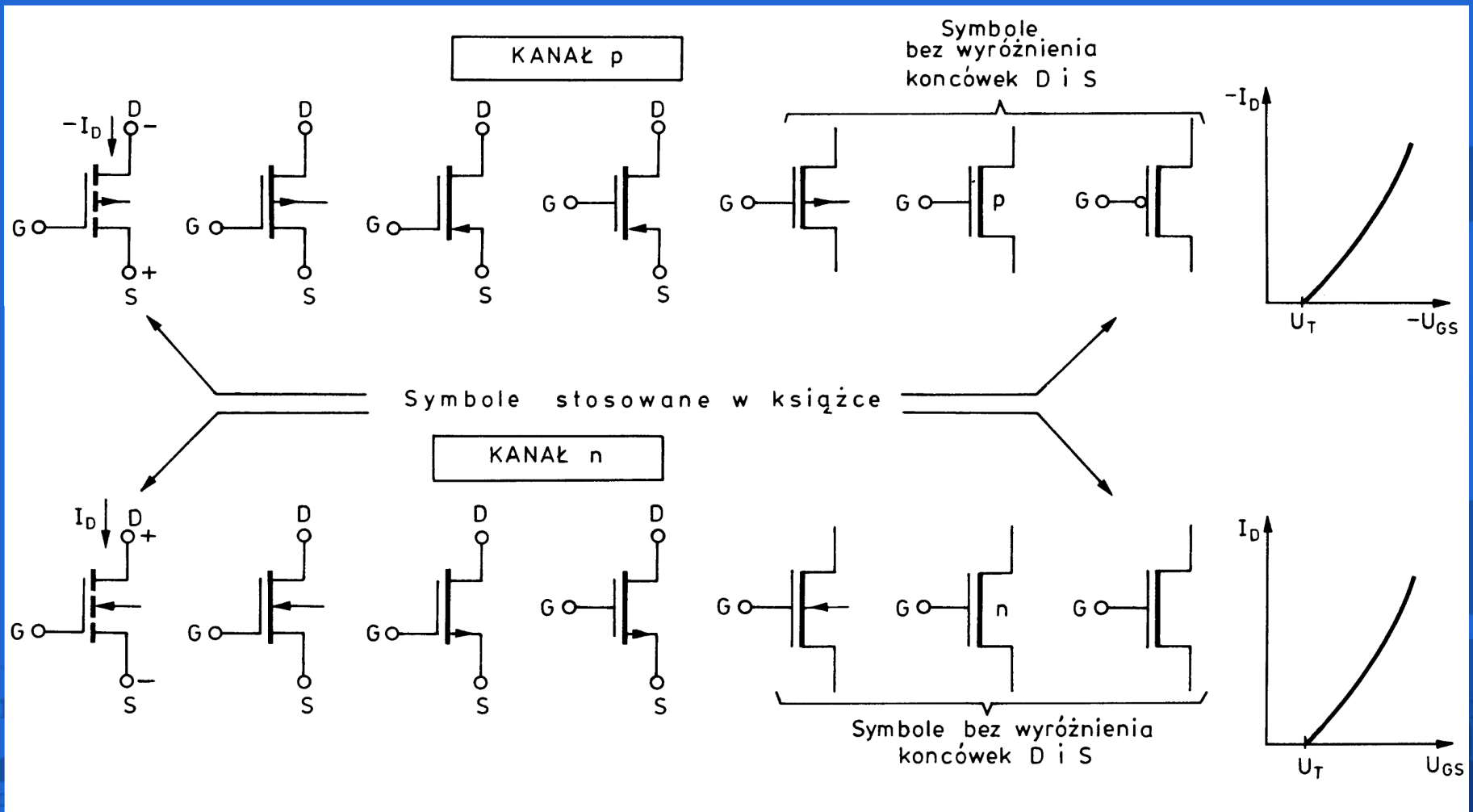
z kanałem zubożanym		z kanałem wzbogaczanym	
			
z kanałem typu P	z kanałem typu N	z kanałem typu P	z kanałem typu N

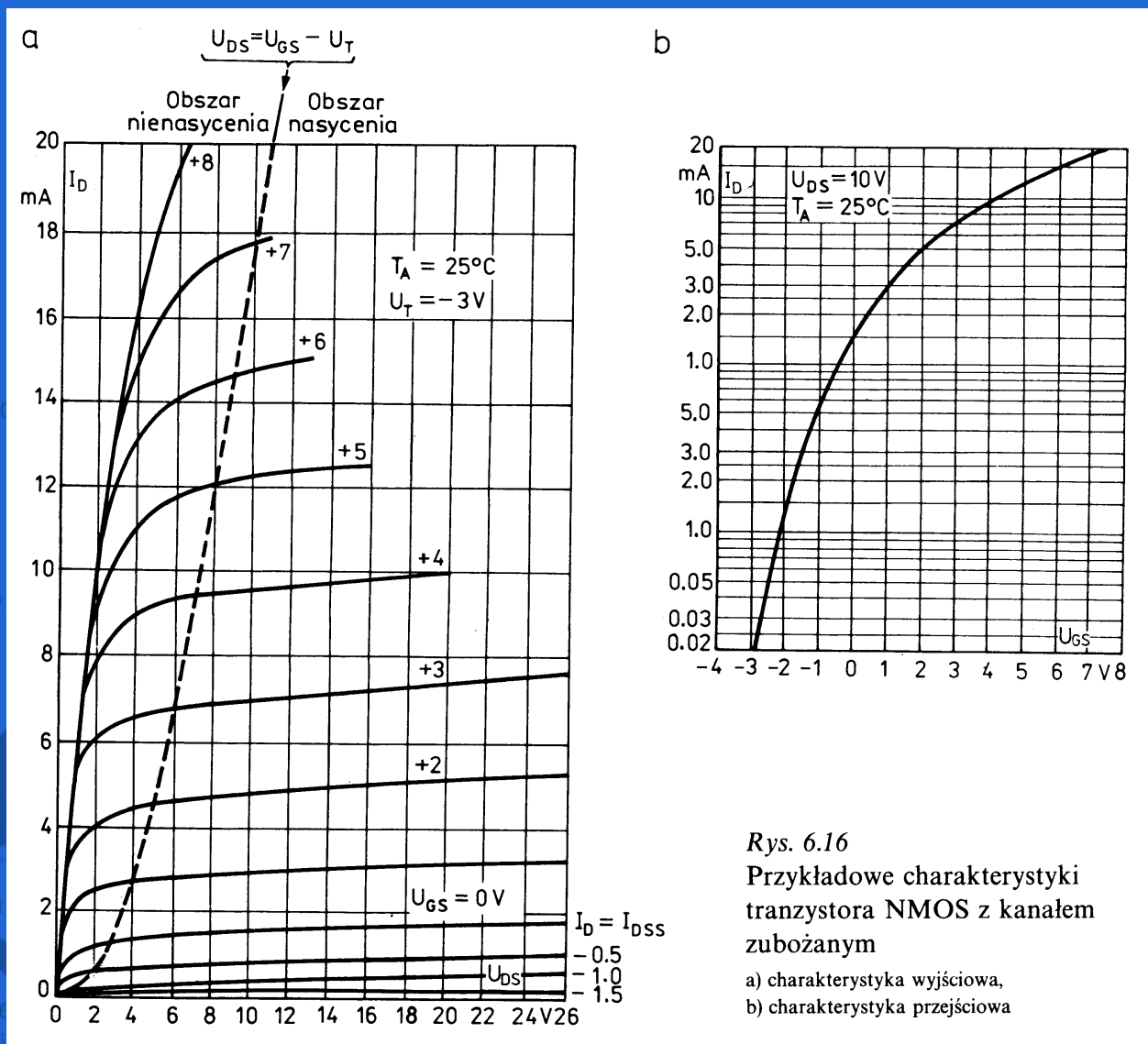
Tranzystor MOS z kanałem zubożanym (normally ON)

Tranzystor MOS z kanałem wzbogaczanym (normally OFF)

Tranzystor z kanałem zubożanym

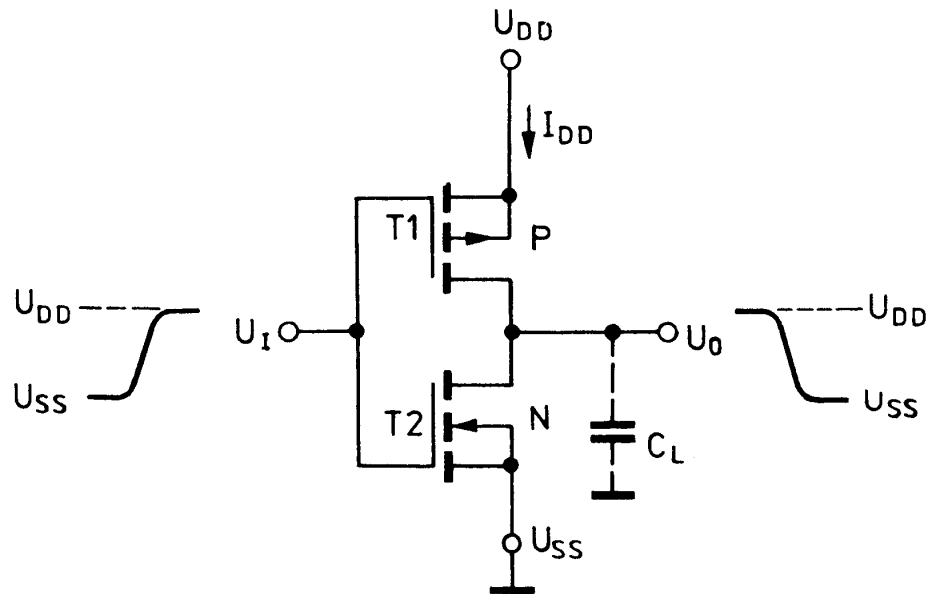
Rodzina układów CMOS

- **CD4000** – CMOS B-Series Integrated Circuits
- **HC / HCT** – High Speed CMOS Logic
- **AC / ACT** – Advanced CMOS Logic
- **AHC / AHCT** – Advanced High Speed CMOS Logic
- **FCT** – Fast CMOS TTL Logic
- **LV** – Low-Voltage CMOS Technology Logic
- **LVC** – Low-Voltage CMOS Technology Logic
- **ALVC** – Advanced Low-Voltage CMOS Technology Logic
- **AVC** – Advanced Very-Low-Voltage CMOS Logic
- **AUC** – Advanced Ultra-Low-Voltage CMOS Logic

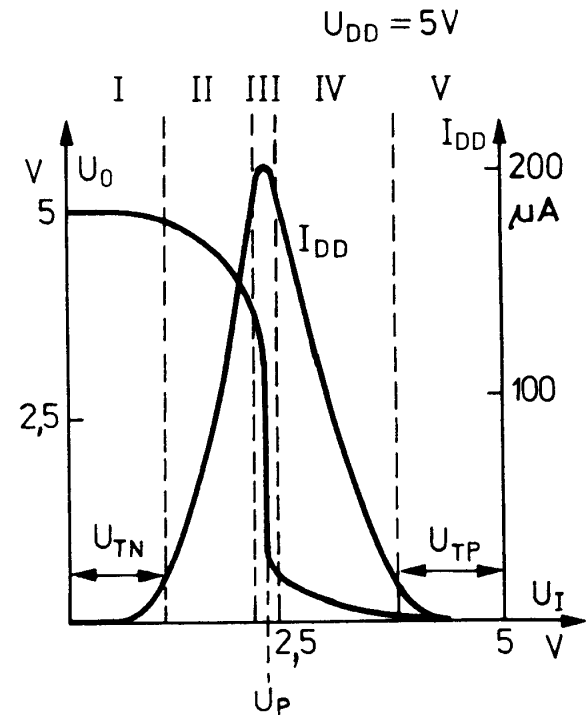
Zastosowania układów CMOS

1. **Układy do zastosowań masowych**, o niewielkiej szybkości działania. Typowymi przykładami są układy zegarkowe i proste, nieprogramowane układy kalkulatorowe. Napięcie zasilania tych układów wynosi typowo $1 \div 1.5$ V. Układy te nie są objęte ogólnie przyjętą standaryzacją typów.
2. **Układy programowalne** (takie jak układy PLD i FPGA) i **specjalizowane** (ASIC – *Application-Specific Integrated Circuits*). Układy te są omówione w rozdziale 9.
3. **Uniwersalne układy cyfrowe LSI i VLSI**, głównie układy mikroprocesorowe (rozdz. 10) i pamięciowe (p. 8.4).
4. **Uniwersalne układy cyfrowe SSI i MSI**, stanowiące funkcjonalne odpowiedniki układów TTL.

Inwerter CMOS

Rys. 7.70. Schemat inwertera CMOS

Rys. 7.71

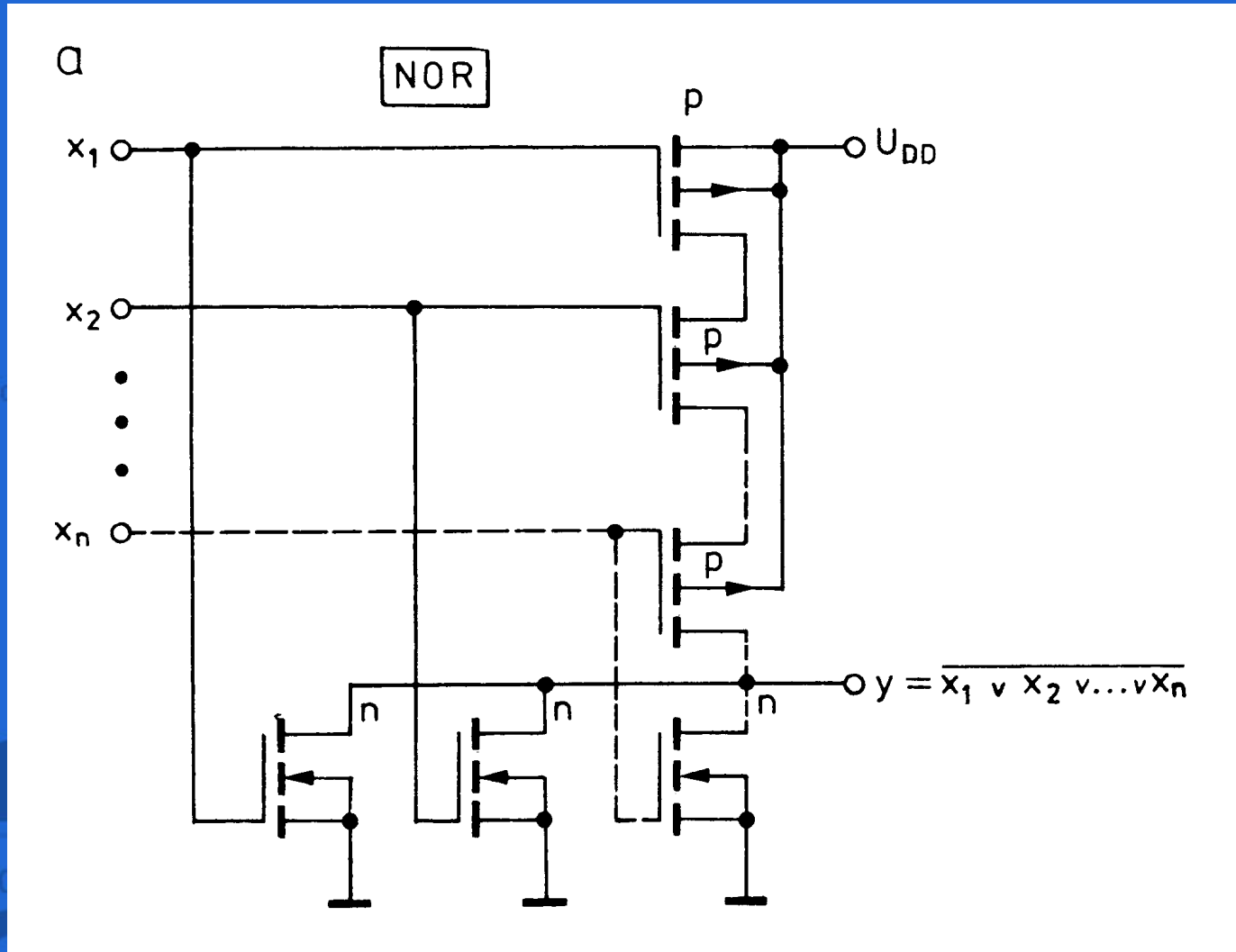
Charakterystyka przejściowa inwertera CMOS

- I: $0 \leq U_I \leq U_{TN}$,
- II: $U_{TN} \leq U_I \leq U_O - |U_{TP}|$,
- III: $U_O - |U_{TP}| \leq U_I \leq U_O + U_{TN}$,
- IV: $U_O + U_{TN} \leq U_I \leq U_{DD} - |U_{TP}|$,
- V: $U_{DD} - |U_{TP}| \leq U_I \leq U_{DD}$,

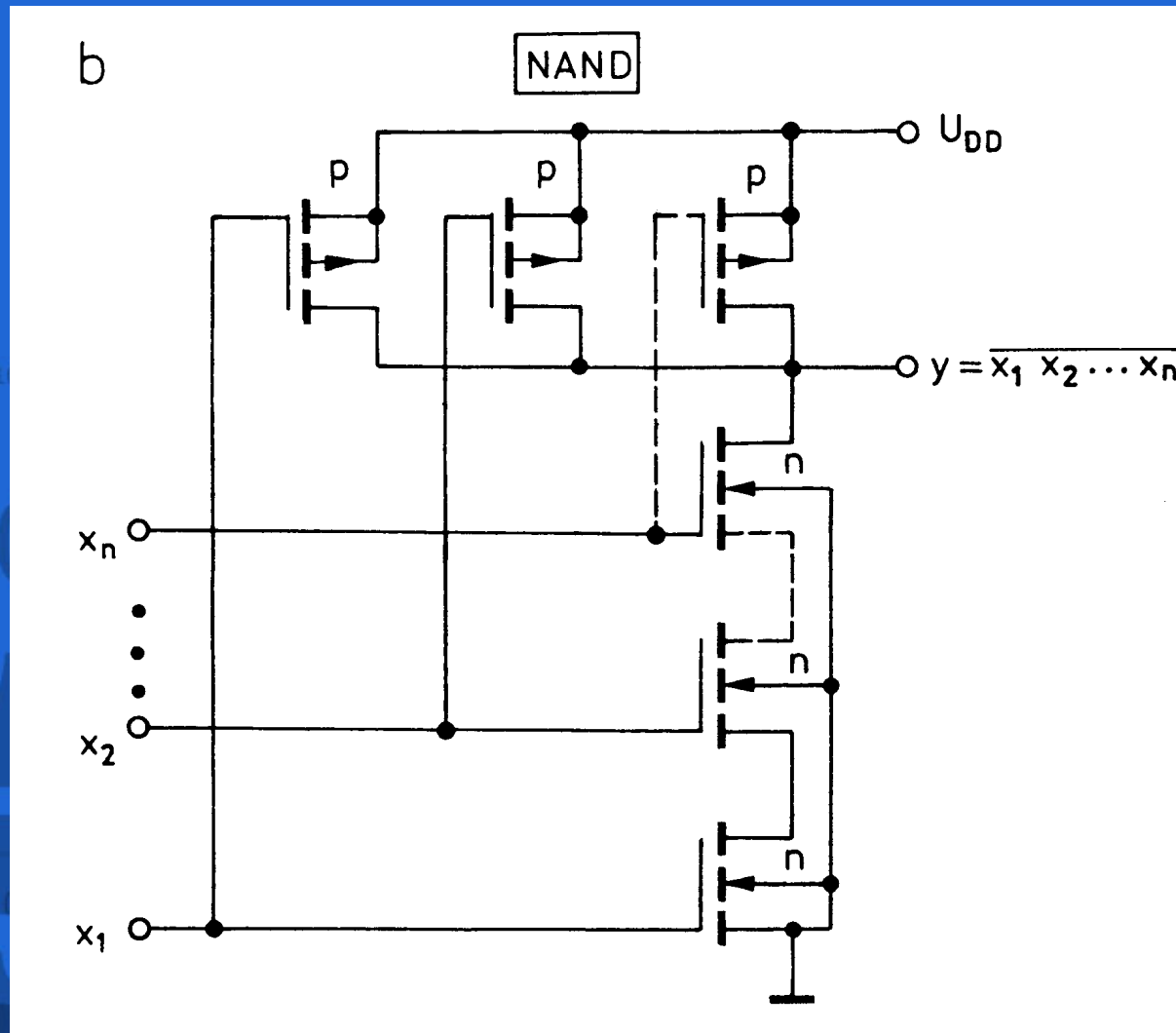
$T1$ nienasycony,	$T2$ odcięty;
$T1$ nienasycony,	$T2$ nasycony;
$T1$ nasycony,	$T2$ nasycony;
$T1$ nasycony,	$T2$ nienasycony;
$T1$ odcięty,	$T2$ nienasycony;

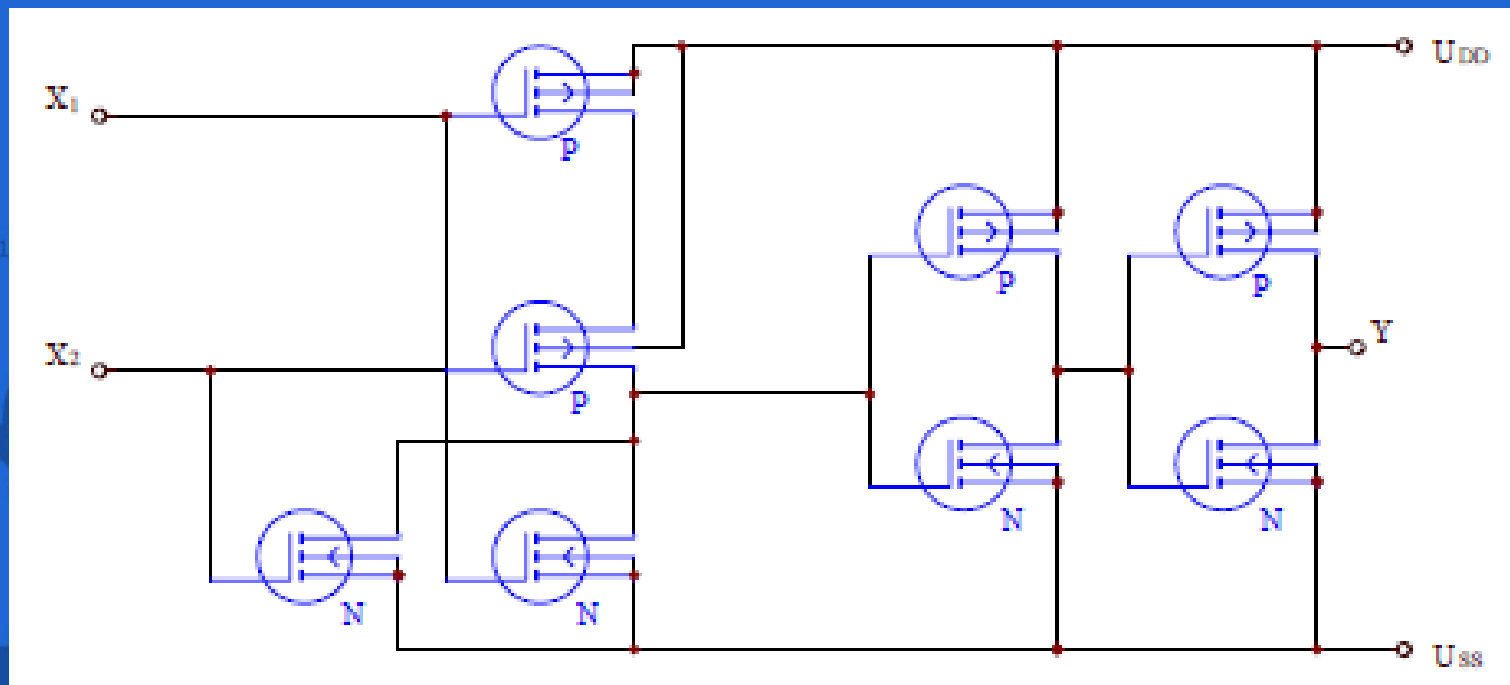
Bramka NOR CMOS

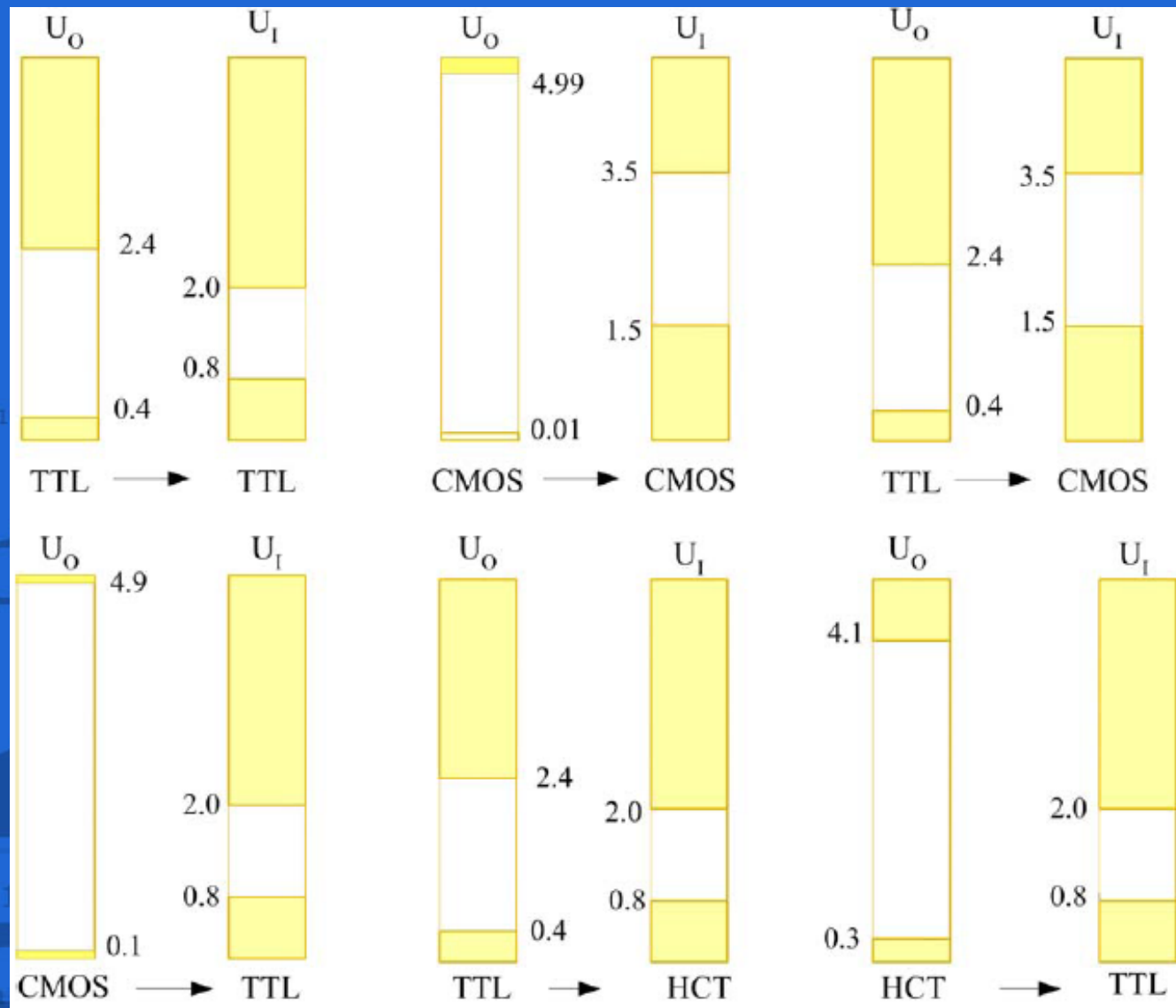
Bramka NAND CMOS

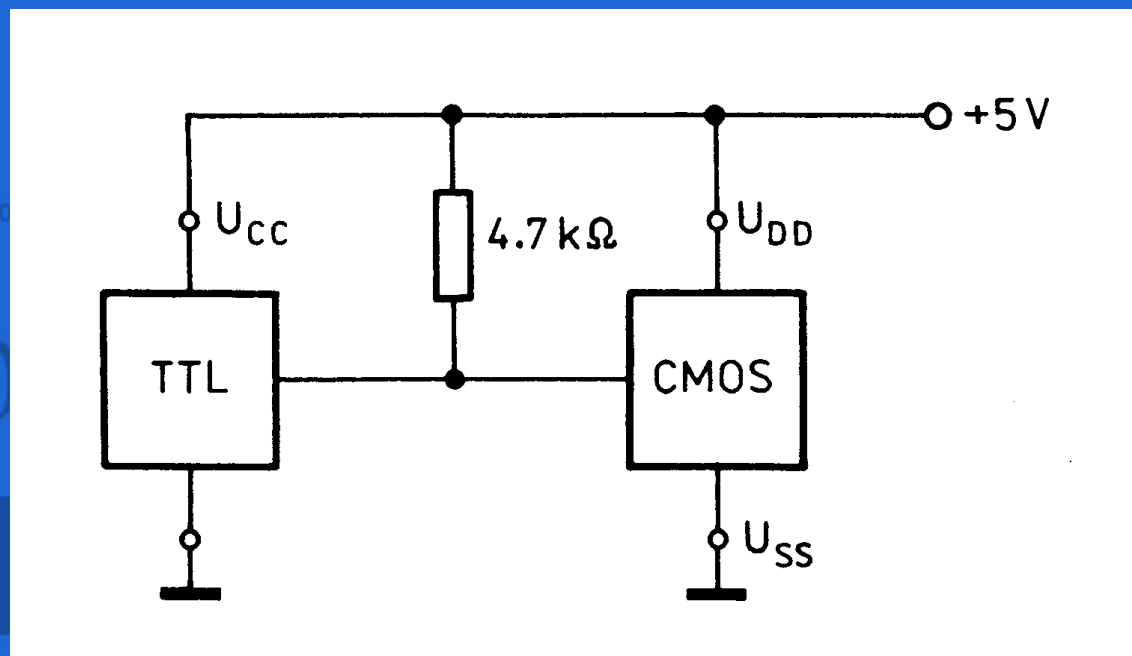
Buforowana bramka NOR CMOS

Zgodność łączeniowa TTL - CMOS

Zgodność łączeniowa TTL - CMOS

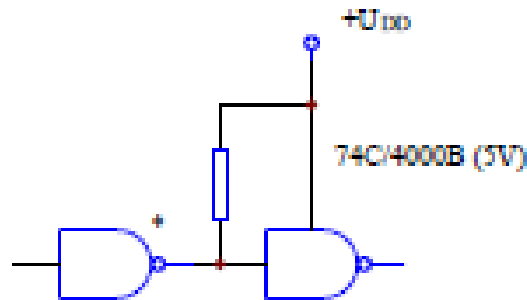
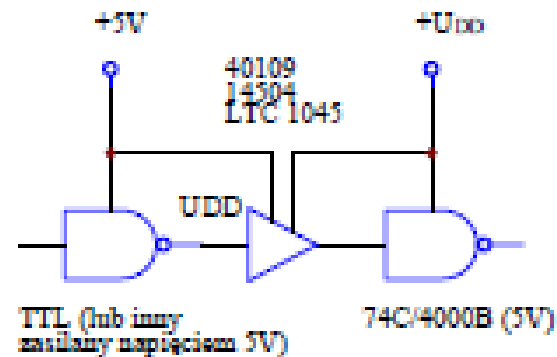
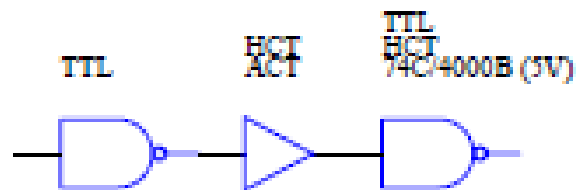
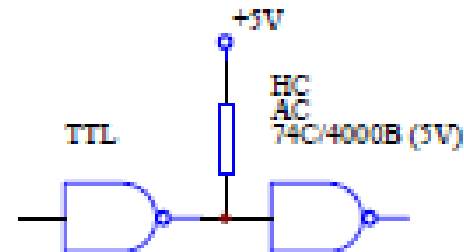
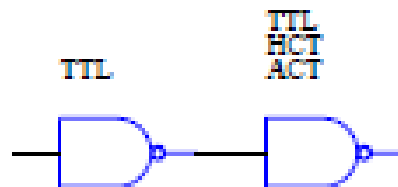
Zgodność łączeniowa TTL - CMOS

wyjście	wejście					
	TTL	HCT, ACT	HC, AC	HC, AC dla 3,3V	4000B, 74C dla 5V	4000B, 74C dla 10V
TTL	tak	tak	A	tak	A	B
HCT, ACT	tak	tak	tak	nie	tak	B
HC, AC	tak	tak	tak	nie	tak	B
HC, AC dla 3,3V	tak	tak	nie	tak	B	B
4000B, 74C dla 5V	tak	tak	tak	nie	tak	B
4000B, 74C dla 10V	C	C	C	C	C	tak

Tab. 6.1 Kompatybilność pomiędzy poszczególnymi seriami; A - rezystor podciągający do 5V lub stopień pośredni układu HCT, B - zalecane stosowanie układu z otwartym kolektorem i rezystora kolektorowego dołączonego do źródła napięcia 10V, C - zalecane zastosowanie translatora poziomów

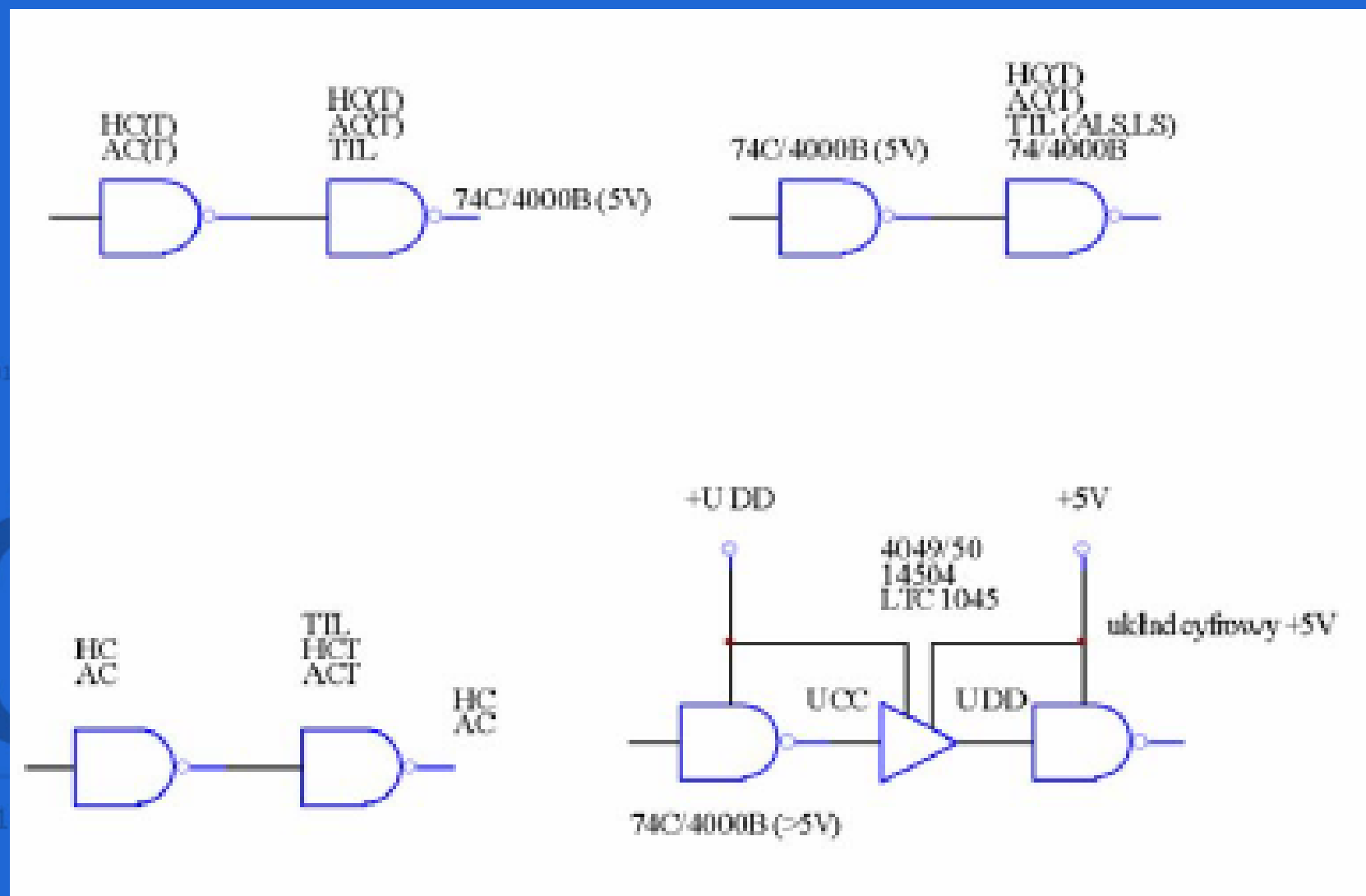

Sprzęganie TTL - CMOS

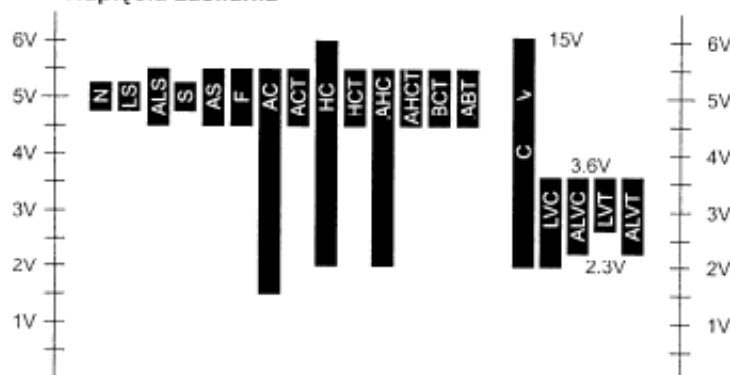
układ cyfrowy +5V
wyjście wysokonapięciowe
z otwartym kolektorem

Sprzężanie CMOS - TTL

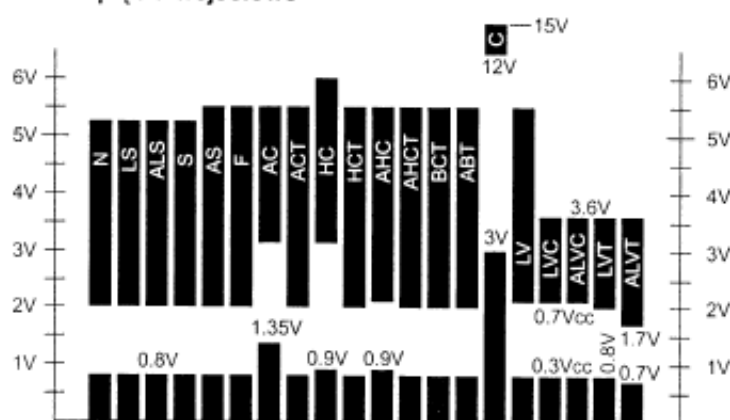

Charakterystyki elektryczne serii układów 74xx

Napięcia zasilania

Napięcia wejściowe

Technologia TTL

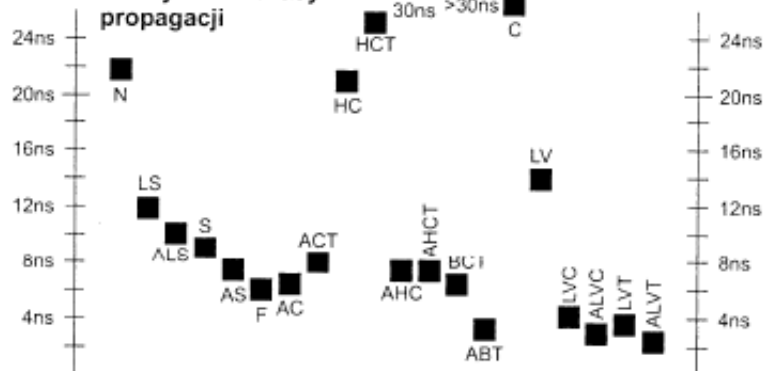
N	Normal Logic 74xx
LS	Low-Power Schottky Logic
A	Advanced Low-Power Schottky Logic
S	Schottky Logic
AS	Advanced Schottky Logic
F	Fast Logic

Technologia CMOS

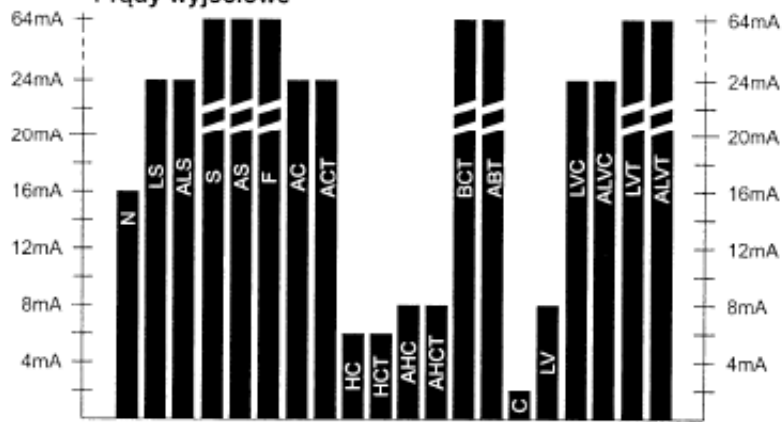
AC/ACT	Advanced CMOS Logic
HC(T)	High-Speed CMOS Logic
AHC(T)	Advanced High-Speed CMOS Logic
BCT	BiCMOS Bus-Interface Technology
ABT	Advanced BiCMOS Technology
C	CMOS Logic
LV/LVC	Low-Voltage CMOS Technology
LVT	Low-Voltage BiCMOS Technology
ALVT	Advanced Low-Voltage BiCOMS Technology

Charakterystyki elektryczne serii układów 74xx

Maksymalne czasy propagacji

Prądy wyjściowe

Technologia TTL

N	Normal Logic 74xx
LS	Low-Power Schottky Logic
A	Advanced Low-Power Schottky Logic
S	Schottky Logic
AS	Advanced Schottky Logic
F	Fast Logic

Technologia CMOS

AC/ACT	Advanced CMOS Logic
HC(T)	High-Speed CMOS Logic
AHC(T)	Advanced High-Speed CMOS Logic
BCT	BiCMOS Bus-Interface Technology
ABT	Advanced BiCMOS Technology
C	CMOS Logic
LV/LVC	Low-Voltage CMOS Technology
LVT	Low-Voltage BiCMOS Technology
ALVT	Advanced Low-Voltage BiCOMS Technology